

**Referát / Příspěvek na třetí Mezinárodní konferenci
„Stravování ve školách – investice do zdraví“
05.10.2016-06.10.2016**

Nejdůležitějšími komponenty vývoje osobnosti dítěte jsou jeho fyzické, psychické a duševní zdraví, jehož stav je určován působením celého komplexu sociálně-ekonomických, ekologických a duchovních činitelů.

V kontextu formování harmonicky rozvinuté osobnosti vyvstává otázka vytvoření podmínek pro zachování zdraví dětí.

Jedním z hlavních faktorů vlivu na zdraví dětí je zajištění plnohodnotného a racionálního stravování.

V Charkově funguje 182 vzdělávacích zařízení komunální formy vlastnictví.

V letošním školním roce ve školách ve městě studuje více než 116 tisíc žáků.

Všechna vzdělávací zařízení v komunálním vlastnictví jsou vybavena kuchyněmi a jídelnami, v nichž jsou zajištěny podmínky pro podávání teplých jídel žákům 1.-11. tříd, a rovněž zajištění sortimentu školních kantýn.

Do roku 2010 bylo stravování pro žáky škol v komunálním vlastnictví v Charkově zajišťováno 17 podniky různých typů a forem vlastnictví.

Nejednotný přístup ke stravování dětí ze strany poskytovatelů neumožňoval v plné míře zajistit plnohodnotné stravování žáků vysoce kvalitními potravinami, provádět kontrolu stavu zajišťování stravování žáků.

Proto se prvořadým úkolem stalo vytvoření jednotného systému poskytování stravování, jenž by umožnil zdokonalení stávajícího systému, snížení cen potravin (prostřednictvím objemů nákupů), zvýšení plnění naturálních norem, posílení kontroly kvality surovin i hotové produkce, zajištění efektivního a transparentního čerpání prostředků z rozpočtu.

S tímto cílem byl založen komunální podnik „Kombinát dětského stravování“ – poskytovatel stravování ve všech všeobecně vzdělávacích zařízeních v komunálním vlastnictví města Charkova (rozhodnutí 37. zasedání Charkovské městské rady 5. svolání/ ze dne 21.10.2009 č. 249/09 „O založení komunálního podniku Kombinát dětského stravování“).

Fungování Kombinátu Dětského stravování zajišťuje 678 zaměstnanců (vedoucí výroby, kuchaři, technologové, řidiči, expeditoři, účetní).

Kombinát sjednává s příslušnými službami harmonogramy a trasy dodávek surovin, sortiment pro kantýny, technologické karty pro přípravu jídel, vypracovává jednotné požadavky vůči dodavatelům potravinářských surovin a potravin.

Stravování je žákům poskytováno na základě jednotného dvoutýdenního cyklického jídelníčku, který je tvořen na sezónu (letně-podzimní, zimně-jarní).

Provádí se podrobná analýza plnění naturálních norem produktů určených pro stravování dětí. V přidělech stravy jsou veškeré produkty v souladu se seznamem norem, v souladu s normativními požadavky se provádí výpočet chemického složení základních potravin (bílkoviny, tuky, uhlovodany).

Sortiment produkce ve školních kantýnách schvalují orgány ochrany zdraví. Zařazení nových produktů a jídel do tohoto seznamu probíhá výhradně pod podmínkou získání kladného hygienického hodnocení Ministerstva zdravotnictví Ukrajiny.

V charkovských školách je zakázáno používat produkty, jež neobsahují užitečné látky, potřebné pro zdravý růst dětí (chipsy, perlivé nápoje, krémové cukrářské výrobky, houby, krájené saláty s majonézou aj.).

Aby se předešlo otravám z jídla, je ve školních jídelnách rovněž zakázáno prodávat takové produkty a jídla, jako jsou krémové zákusky, zmrzlina, houby, krájené saláty s majonézou, octem, smetanou.

Na základě výsledků hloubkových lékařských prohlídek zdravotníci sestavují seznamy dětí, vyžadujících dietní stravování, kdy se tyto seznamy v průběhu roku upravují. Technologové Kombinátu dětského stravování vypracovávají pro tyto děti zvláštní jídelníčky, v minulém roce bylo takových dětí více než 5 tisíc.

Do roku 2016 stát zajišťoval bezplatné teplé stravování pro žáky 1.-4. tříd a děti zvýhodněných kategorií, navštěvující všeobecně vzdělávací zařízení v komunálním vlastnictví.

Státní rozpočet na rok 2016 nepočítá s financováním stravování pro žáky základních škol.

Vzhledem k tomu, že poskytování stravování dětem ve všeobecně vzdělávacích zařízeních patří k prvořadým úkolům vedení města, na základě iniciativy starosty města Hennadije Kernese rozhodlo městské zastupitelstvo o zajištění bezplatného stravování pro žáky 1.-4. tříd a dětí z 5.-11. tříd zvýhodněných kategorií.

V městském rozpočtu je pro tyto účely vyčleněno 65 milionů hřiven.

V roce 2016 má možnost bezplatných snídaní více než 48 tisíc žáků základních škol, bezplatné obědy jsou pak k dispozici pro téměř 2 tisíce dětí zvýhodněných kategorií.

Navíc je Charkov jediné město na Ukrajině, kde žáci 1. tříd od roku 2009 dostávají bezplatně mléko zaručené kvality.

Ve školním roce 2016/2017 se v charkovských školách učí více než 13 tisíc prvňáčků.

Od doby vytvoření jednotného systému poskytování stravování ve školách téměř o třetinu vzrostl počet dětí, pro něž je zajištěno teplé stravování z 64% v roce 2009 až na 93% v roce 2016. Téměř o 20 se zvýšilo procento plnění naturálních norem stravování na jedno dítě, kdy nyní činí 90,4%. Současně však nejsou naturální normy plněny na 100% v souvislosti s neustálým růstem cen potravin.

Odbor školství a školské úřady správ obvodů Charkovské městské rady provádějí kontrolu kvality stravování a potravinářských surovin; plnění harmonogramů dodávek produktů, termínů a podmínek skladování a realizace produktů; dodržování technologií přípravy pokrmů; zajišťování pitného režimu, plnění hygienických norem; optimálního režimu fungování jídelen a kuchyní.

Odpovědnost za stav zajišťování stravování ve vzdělávacím zařízení nese ředitel školy, poskytovatel stravovacích služeb, příslušné školské orgány.

System zajištění stravování žáků, zavedený ve městě, se ukázal být jako efektivní a racionální, a finance, vyčleňované vedením města na stravování žáků lze skutečně považovat za investice do zdraví malých Charkovanů.